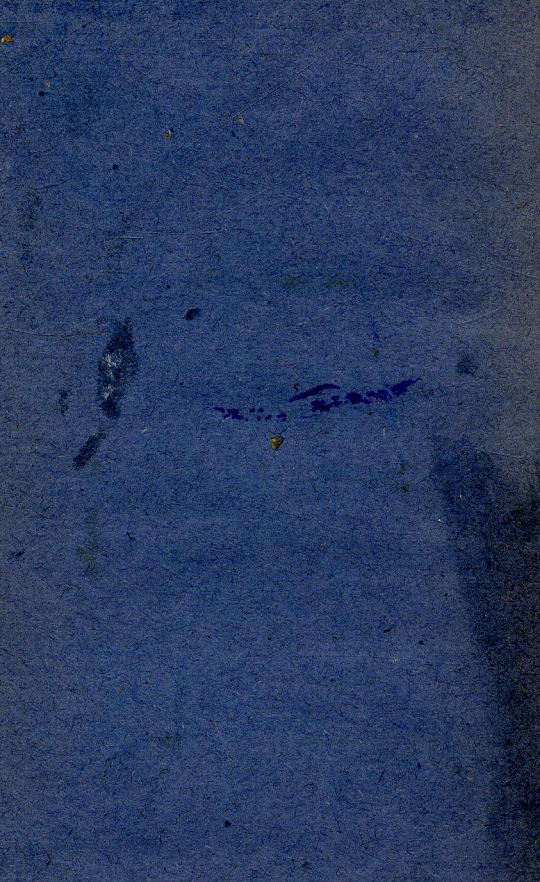

ЖИТТЕПИСИ

ЖИТТЄПИСИ

УКРАЇНСЬКИХ ВОЖДІВ.

ГАЛИЦЬКА АРМІЯ

Львів. Бібліотека
АН. УРСР

ВИДАННЯ „СТРІЛЬЦЯ“
ОРГАНУ ГАЛИЦЬКОЇ АРМІЇ
КАМІНЕЦЬ
1919

Львівська державна
наукова бібліотека

№

2046

Серед важкої боротьби за існування Української Держави занедбано у нас зібрати й оповістити життєписи тих, що особистою хоробрістю визначилися в боротьбі за наше найбільше добро — державну самостійність. Отсим починаємо направляти це занедбання, уважаючи, що кождий член української армії повинен знати, хто його провадив і провадить, хто положив великі заслуги для свого народу. Бо це підносить самопевність жовніра й заохочує його до витривалости і праці.

Редакція.

Диктатор Західної України Др Евген Петрушевич *)

Уродився в м. Буську (Бужську) над Бугом дня 3 червня 1863 р. скінчив українську академічну гімназію у Львові і правничий факультет львівського університету, де й осягнув ступінь доктора світського й церковного права. Вже як студент займався публичними справами й був головою „Академічної Громади“. Вибрав адвокатуру як

*) Подано життєпис Диктатора Дра Е. Петрушевича як представника Найвищої Влади в Західній Области УНР. не тільки йивільної але й військової.

звання, в яким Українець під польським гнетом був найсвобіднішим і в р. 1896 отворив адвокатську канцелярію у Львові, яку в рік опісля переніс до Сокаля. Тут почав властиву діяльність між народом. Був головою або основателем багатьох українських політичних, господарських і просвітних товариств та організатором Сскальщини. В р. 1905 перенісся в гірський повіт (Сколе), де далше продовжував свою діяльність. Цеї народної діяльності не забув його давніший округ Сокаль—Броди і в р. 1907 вибрав його послом до віденського парламента, де вже він в рік опісля став заступником голови українського парламентарного клубу. В р. 1910 вибрано його ще й послом до львівського сойму з округу Стрий (по Олесницькім), де відразу вибрано його заступником голови українського соймового клубу.

Др Петрушевич по своїм пере-

конанням український націоналіст демократично - поступової марки. Він еволюціоніст: уважає, що ніяка соціяльна реформа не дасться накинути народови без відповідного розвитку мас і їх підготовки, тільки викличе розвал, нещастя й реакцію. Супроти того він противник непідготованих експериментів. В справі відношення Галичини до Великої України стоїть на становищі злуки в одну Українську Народню Республіку. Як практичний політик звертає увагу на різницю культур і до теперішних державних впливів цих обох частин України, супроти чого стоїть на становищі, що Галичина повинна мати автономію в Українській Державі з окремим соймом, зрештою так само, як інші області Великої України (Кубань, Донщина, Крим і т. д.). Справи ці можуть вирішити щойно всеукраїнські Установчі Збори, а до того часу Диктатор стоїть на становищі договору, заключеного між прави-

тельствами Галичини й Великї України. На його основі до Конституанти Галичина має мати власне правительство з повною законодатною й адміністративною владою. Свій уряд уважає Диктатор тимчасовим. Про заміну диктатури иншою формою правління рішає згідна постановою б. Секретаріату й Диктатора, а колиб такої постанови годі було досягнути, то Виділ Укр. Нац. Ради. Це погляди Диктатора на його владу, які поділяє й загал населення Західної Области УНР., що тут усім відомо.

Характеристика особи самого Диктатора коротко така: Це Єврослав в кождім своїм ділі. Він ніколи не шукав дешевої популярності, мимо того, а може якраз для того має загальне поважання всіх, що коли небудь мали з ним до діла— як Українців так чужинців. Головна черта його характеру: чистота. Він має чисті руки й чисту минувшину. Та його чистота така велика, що

навіть у нас, де так легко люблять обкидати підозріннями й очорнюваннями—його не обкидував ще ніхто, хоч від 30 літ стоїть у вирі нашого політичного життя. Ту чистоту свого Начальника відчуває також простий народ, який говорить: „Богу дякувати, маємо в сей тяжкий час Господаря, який тільки літ боровся за нашу справу — Він нас не продасть“.

Такої самої думки про нього й наш інтелігентний загаль. Це нехай буде відповіддю тим необізнаним з галицькими обставинами людьм, які голосягь, що за Диктатором не стоїть народ. Ні! наш народ доброзуміє, що в такий час треба одного господаря і то такого господаря, як цей.

Г е н е р а л

Михайло

Омелянович Павленко

Михайло Омелянович - Павленко (2 фам.) уродився дня 8 листопада 1878 р. в Тіфлісі на Кавказі, де його батько був приділений як військовий старшина. Сімя його по батьку це стара козацька сімя з Полтавщини. Невеличке родинне майно її знаходилося біля Маріюполя (над Озівським морем). Дід Михайла служив в другім козацькім Дунайськім полку. Матір генерала, Олександра, Грузинка, походить зі старинного роду князів Русієвих - Корчешашєвих. Молодший

брат генерала бореться тепер як полковник в армії УНР на східнім фронті, а сестра перебуває з матір'ю на Кавказі

Генерал Михайло Омелянович-Павленко має фахову військову освіту. Кадетський корпус скінчив в Омську, опісля скінчив Павлівську військову школу в Петербурзі. Відбув японську кампанію і був контужений під Мукденом. В світовій війні командував одним з гвардейських полків і був тяжко ранений під м. Лодзь в битві з Німцями. За Центральної Ради був командіром бригади в Катеринославщині, потому начальником всіх військових шкіл на Україні і за гетьмана формував 11-ту дивізію в Полтавщині й був кошевим отаманом козацтва на Катеринославщині.

Генерал Павленко виховувався на воєнній літературі російській, французькій і німецькій, тай сам є автором визначних фахових творів. В р. 1907 появилася його твір „Такти-

ка для підстаршин", опісля „Підготовка жовніра". Він був співробітником різних військових органів і випрацював безліч програм та кснспектів для образування старшин і підстаршин. Останній його більший твір „Огляд військової педагогії", по питанню, яке ще в військовій літературі мало розіbrane — друкується в Києві.

За свою невсичпушу працю одержав генерал Павленко за царських часів всі найвищі відзначення, між ними георгієвський хрест. Це людина така захоплена безушинною працею в своїм фаху, що поза нею не мав властиво особистого життя. Спеціальністю його військова педагогія, в якій він склав собі особливо, як практичний діяч, будши в російській армії, визначне імя. Школа підстаршин, якою він завідував в свсйому полку, лічилась зразковою по всій армії. Пізнійше, вже підчас війни в цьому напрямку був доручений генер. Павленкові до-

гляд над усіма учебними командами гвардійського корпусу, в році 1916/17 завідував старшинською школою в Одесі, яка комплектувалася з вищих шкіл. Має також артистичні інтереси й у вільних хвилях займається малярством.

Особисто представляється як людина так незвичайно лагідна, що важко додуматися в нім крові таких двох войовничих народів, як нашого козацького й грузинського.

Був Начальним Вождем Галицької Армії від початку грудня 1918 до 10 червня 1919 р.

Генерал Віктор Курманович.

Уродився в 1876 р. у Вільшаниці коло Золочева. Його батько був у одній невеличкій місцевості біля Білої на Холмщині уніятським священником. В 1873. р. арештовано Осипа тому, що не хотів перейти на православє, яке тоді російський уряд силою вводив. В тюрмі в Берестю просидів о. Осип більше пів року. Мати з 6-ма дітьми безпосередно по арешті мужа на саме Різдво виїхала до Сокаля до Галичини. Коли удалось о. Осипови втічи з вязниці, прибув від до Галичини також. Тому що не міг одержати духовної посади, був через 9 ліг приватним учителем в селі Вільшаниці пов. Золочів. Колиж з львівської консисторії повіяло ин-

шим духом, надано йому парохію в Новосілках. З дітей Віктор був наймолодший.

Генерал Курманович се сден з нечисленних вищих офіцерів б. австрійської армії, який все і всюди виступав як Українець і то в часах найбільшої нагінки і переслідувань українства. Людина військово високо освічена — абсолювент воєнної академії і всяких спеціальних військових курсів — вже в передвоєнних часах, як капітан був придільний до генерального штабу. Війна захопила його в Росії, де вислано його для студій над російською військовою. Обіхав європейську й азійську Росію. Довгий час перебував на Україні, де приглянувся блище відносинам і людям.

В австрійській армії брав участь на буковинському фронті від 1915 р. був на італійському фронті. Там визначився в боях на Vodil Vih-y, а особливо на скалистім Керні. Італійці підземі им тунелем хотіли висадити

в повітря Керн і сим робом відсунути австрійську лінію від горішньої Єочі. Та два українські батальйони (IV/30 і IV/80) по вказівкам ген. Курмановича без впину день і ніч копали проти гунель, натрапили на італійський підкоп і винесли з него 4.000 кг. екразіту. В 13. італійській офензиві ген. Курманович мав відтинок на лінії Керн-Тольмін, де відбувався головний пробій ворожих ліній. Його пляни наступу знайшли повне одобрення вищої команди і зповні здійснилися.

Генерал тішився великим довірям і привязанням як офіцерів так мужави. Рішучий і строгий в повненню обовязків, пристуний і ніжний в поведенню, був люблений і поважаний в старшинськїм корпусі, — всі цінили його військове знання і досвід. Прямо обожала його мужва, бо він брав все її в оборону перед кривдою і знущаннями.

Були випадки, що скривджений жовнір, не придержуючися службо-

вої дороги, ішов просто на скаргу до ген. Курмановича. Бо і розмовитися з простим жовніром умів все генерал. Мужик чув з уст вищого офіцера рідну мову і уважав його за свого чоловіка.

В українсько-польській війні довелось генералові знов мати команду над сими полками, серед яких ім'я його було так відоме і популярне. В воєнних звідомленнях часто стрічали ми ім'я Курмановича, що як командант жовківських і сокальських частин, чи там бригад побивав переважаючого ворога.

Повстання і організація І. галицького корпусу тісно зв'язане з його іменням.

Дня 12. лютого 1919 покликано генерала на становище державного секретаря військових справ — а рівночасно іменовано його вачальником штабу Галицької Армії. Ставши шефом штабу, себто мозком Галицької Армії, дає докази незвичайної працьовитости і труду. На

487
скрізь пуританин, вводить аж до пересадки сей пуританізм в життя Начальної Команди, щоби через те затерти як найдалше різницю між нею а фронтом. Своєю працею в день і в ночі впроваджує всіх в подив, зваживши притім, що мучила його недуга ніг, якої набавився на фронті, а до того часто долучався біль голови та горячка. Те що його енергія доказувала в часі нашої мартової офензиви, а відтак в часі нашого маєвого відвороту, де цілими ночами і днями приходилось йому при карті і телефоні кермувати армією, було дійсно чимсь небувалим.

Про його діяння мартової офензиви та маєвої дефензиви довідається наша суспільність з фахової обробки, над якою працює свідок тих подій отаман ген. штабу Льонер. Та до смерті ніхто з тих, що були при штабі Н.К.Г.А. не забуде памятного дня 5. червня 1919. Бсі знали його світлий та крицевий ха-

раakter, — всі, всюди і все бачили в нім дійсного і справедливого жовніра, але характер його, яко такий показав себе маркантно з хвилі коли другі думали, що все для нас сграчене і пропаще.

Наша Армія стягалася на лінію Скалат-Устє-Зелене. Генерал Курманович ісповідував тоді одну думку: „До останнього жовніра — за рідну землю! Тут перед Збручем заєвідчимо перед світом, що землі своєї за ніщо в світі ворогови не віддамо!“

І коли на фільварку в Товстім, де на постою була Начальна Команда, дня 5. червня біля 10 год. з ранку, в одній комнаті диктувались прикази, як Галицькій Армії належить поводитися за Збручем, — то в другій комнаті рівночасно ішов на фронт ось який, диктований устами генерала Курмановича приказ:

„Я полковник Курманович, як шеф штабу Армії, наказую Вам, ко-

мандантови Корпусу, удатися сей-
час на позицію до Ваших курінів
і сказати жовнірам ось те від мене:
— Нехай всі жовніри разом і кож-
дий з них зокрема скаже, чи дій-
сно є ще у них народна і жоєнір-
ська честь, чи готові вони боро-
нити до останної каплі крові сей
останній клаптик рідньої землі, чи
рішені розпочати на ново похід
для визволення з ганьблячої поль-
ської неволі своїх батьків, материй
і сестер! Перекажіть їм, що я, при-
гадуючи на присягу, зложену ними
рідній вітчизні, наказую сейчас вся-
кий дальший відворот застановити,
і приказую натомість готувитись
до рішального наступу — удару. Се-
мій останній приказ і жадаю його
виконання, доки хоч один україн-
ський жовнір буде при життю. Іду
рівночасно на фронт, щоби ще раз
особисто мій прикаа повторити".

Видав приказ і удався на фронт.
Третого дня операції наші вже
були в ході, успіхи очевидні. Ге-

нералови Курмановичеви запряпо-
нзвано від Армії диктатуру. Не
принняв. А тимчасом перепрацю-
вання, горячка та недуга ніг роби-
били своє і він в день звісної по-
біди під Чортковом 9. червня 1919
вже був прикований до ліжка в
Новосільці.

Ще не зівсім видужавши, обняв
ген. Курманович в перших днях
серпня 1919 р. відповідальний пост
генерал - каатирмейстера в Штабі
Голозного Отамана, який при його
помочі зорганізовано для обєднання
верховного командування Надніпрян-
ської і Галицької Армії. Перебуті на
італ. фронті воєнні труди, наш від-
ворот з Галичини, воєнні та другі
клопоти на Україні вплинули дуже
відємно на стан його здоровля.

Він захорів поважно на ревма-
тизм ставів та неврастенію і приму-
шений залишити на якийсь час про-
від в армії.

Генерал - Поручник Олександр Греків.

уродився на Чернигівщині в р. 1875.
— По укінченню гімназійної науки
записався на університет, на прав-
ничий факультет. По укінченні йо-
го поступив у військову школу,
опісля в академію генерального
штабу. По укінченні фахових вій-
ськових шкіл вступає в активну
військову службу в р. 1899, в полк
гвардійських стрільців, опісля в р.
1907 в генеральний штаб. Генера-
лом іменований 6 грудня 1914 р.

Всесвітня війна застала його
шефом штабу 74 ділії, звідки пе-
рейшов в тім самім характері до 1 - ої
гвардейської дівізії. По якімсь часі
обіймає команду полку гвардей-

ських стрільців. Революція застала його шефом штабу 6-того корпусу. На Україні почалася українізація поодиноких частин. і генерал Греків розпочинає ту працю в 6 корпусі. Дальшу свою працю в користь України продовжав вже в Києві, куди перенісся в грудні 1917. Центральна Рада іменувала його командантом II-ї сердюцької дивізії, а 1 січня 1918 р. начальником штабу київського округу й різночасно всіх штабів української дієвої армії, яка боролася тоді проти більшовиків. В тім часі припадає також організування Січових Стрільців під проводом Коновальця, до чого приложив свою руку також генерал Греків. Відносини ген. Грекова до Січовиків були все якнайсердечніші і в нім знаходили вони щирого дорадника. По першій освободженню Києва зпід більшовицької навали 30 марта 1918 р. Центральна Рада покликала Грекова на становище віце — міністра війни. Се ста-

новище займав він аж до гетьманського перевороту. Гетьманський режим віднісся до нього ворожо. В тім часі Греків організує, а відтак стає головою українського військового товариства „Батьківщина“. Се товариство було сілню в оці гетьманського правительства. Трусик і арешти були в нім на дневнім порядку.

Коли в Києві 15 липня 1918 р. відбулося свято в пам'ять нашого героя Мазепи, яке своїми демонстраціями потрясло Київом, генерала Грекова німецька команда в Києві потягла перед німецькій полевий суд за те, що мав бути головним „винувником“ (це свято устроїло тов. „Батьківщина“, якого він був головою).

Прийшло повстання Директорії. Генерал Греків був головнокомандуючим Херсонщини і Таврії. Відтак стрічаємо його в Одесі, де він з рамени Директорії веде переговори з Антантою. Невдовзі поклика-

ла його Директорія на становище міністра війни, а в половині лютого 1919 р. назначено його Наказним Отаманом.

В кінці марта 1919 р. прибув він на Західну Область УНР. 25 мая 1919 р. іменовано його Начальним Вождом З. О. УНР. а 9 червня с. р. в дні наших нових успіхів назначено його безпосереднім командантом Галицького фронту на місце ген. Павлевка. На цім становищі був аж до заміни його ген. Тарнавським, себто до 6 липня 1919 р. Опісля перейшов він на румунську територію.

Генерал-четар Мирон Тарнавський.

Генерал Мирон Тарнавський, уродився 29 серпня 1869 р. в селі Бариліві (повіт Радехів) в Галичині, де його батько Омелян Тарнавський був священником. Гімназію скінчив Мирон в Бродах 1889 р. а 1891 був покликаний до війська. Спершу служив як однорічний охотник при 30 баталіоні пол. стрільців, і 13 баталіоні пол. стрільців, та при 18, 33, 35, 29, 16 і 19 полках стрільців, 1891 р. здав перший старшинський іспит а 1892 р. іменовано його четарем в резерві. Опісля перервав на кілька

літ свою військову службу, займався якийсь час рільництвом, садівництвом та пчільництвом і короткий час перебував як урядник Краєвого Виділу у Львові.

В 1896 р. здає доповняючий військовий іспит у Відні і від тоді посвячується виключно військовому званню, 1898 р. іменований поручником, 1908 сотником, 1916 отаманом, 1918 підполковником, а в 1919 полковником і генералом-четарем.

Замітити належить, що свою військову освіту доповнив ще іспитом з картографії, а в р. 1916 скінчив корпусну школу в Перемишлі, армійську школу стрільби в Бруку н. Л. а вкінці школу для вождів у Львові 1918 р.

Вже в перших днях світової війни бо 7 серпня 1914 бачимо його на фронті, де бере участь в боях з Росіянами під Бродами, Радивиловом, Олєвом, Бужськом, Львовом, Городком, Яновом та Перемишлем. 26 жовтня 1914 тяжко

ранений лічився в шпиталі в Будапешті та Ґадені. В січні 1915 р. стає командантом вишколу 35 п. стрільців в Стирії — але вже 9 маї 1915 вирушає знову в поле з 9 курінем 35 полку. Бере участь в боях на Маківці, під Болеховом, Завадкою, Галичем, над Гнилою Липою, під Підгайцями, Семиківцями, Настасовом, Сосновом і т. д. Його курінь бється через цілий сей рік поруч з УСС. і з того часу й УСС. запізналися з симпатичним отаманом та й той бажав блище познайомитись з рідним собі а так хоробрим військом. Незабаром сповняється його бажання, бо вже 16 січня стає командантом вишколу УСС, де перебуває до 7. VII. 1917. Відходячи назад до 35 полку, лишає по собі жаль і найкращі спомини в УС. Стрільців.

В полі остає аж до лютого 1918 року — а в марті того року приділено його як штабового старшину для українських справ до 54

див. Займає також місце номічника команданта міста Жмеринки.

Від мая до серпня 1918 командує групою військ між Кодимою а Бірзулею. Дністром і Рибницею, в боях з більшовиками.

Розклад Австрії й переворот в Галичині застає його в Гайсині на Україні, де він був командантом 16. полку стрільців. В протягу листопада переходить він з 16 п. через Ковель, а по віддачі полку удається 29 листопада до Львова, де його арештують Ляхи та вивозять на Домбє як полоненого. В лютім 1919 одержує дозвіл на виїзд до Баден для поратуння здоровля.

Та свідомий того, що Україна потребує його під ту хвилю, дістається через Угорщину того самого місяця до Станиславова.

Одержавши доручення сформувати II Корпус, вивязується якнайкраще зі свого завдання та остає його командантом до початку лип-

ня 1919 р., коли то в скрутній для нас хвилі покликано його на головного вождя Галицької Армії.

Генерал Тарнавський, як бачимо, ставий жовнір і загартований довгими воєнними трудами. Симпатична його поверховність, приступність та відповідне поведіння зєднували йому все любов і привязання у підчинених, як стрільців так і старшин, про що найкраще свідчить те, з яким поважанням вгадують про його й досі УСС.

Про його відвагу, справність і військове знання свідчать найкраще численні відзначення, які він одержав в австрійській армії, і то деякі з них ще перед війною.

Про українську армію висловлюється генерал з подивом для посвяти і витрезалости стрільців, які мимомедостачі харчу і одягу доказують геройських діл. — Трохи кращого заовікування армією — а можнаби нею поконати всіх ворогів. Генерал сподіється, що в ко-

роткім часі зарадиться лиху й ми
будемо мати знамениту армію. Це
говорить з його довголітний досвід
і практика.

„Менше політики і забав — а
більше праці і серйозности!“ — це
його гасло.

Начальним Вождом Галицької
Армії був від 6. липня до 6. листо-
пада 1919.

Генерал-четар

Г. Ціріц.

Генерал-Четар Г. Ціріц з походження угорський Українець. Він уродився дня 15 лютого 1872 р. в Сатмарі на Угорській Україні. Дитячий і хлопячий вік перебув у Сх. Галичині, в м. Стрию, де його батьки мали власний дім. Місце його приналежности Станиславів. До шкіл ходив у Стрию й у Відні. По скінченню середніх шкіл вступив до кадетської школи у Відні, з якої в р. 1891 вийшов зі степенем хорунжого. Четарем іменований в р. 1897. Від р. 1900 аж до покликання його в генеральний штаб в р. 1911 служив при 95. українським

полку в Галичині. В роках 1903—1906 був учителем кадетської школи у Львові. В рр. 1906—9 скінчив вищу військову школу у Відні.

Весь час з замишленням студіював свій військовий фах, особливо ж тактику й оперативну службу генеральних штабів. Він являється автором кількох фахових праць, з яких найбільше поведження мала його праця п. з „Збірка прикладів для службового правильника“ (Цінсгредгляма), часть І.

Ще перед вибухом війни покликано його на професора Вищого Артілерійського Курсу для предметів „Тактика“ й „Оперативна служба генерального штабу“. Одначе з вибухом війни іменовано його шефом ген. штабу 43 стр. дивізії, яка набіралася з українських округів Львів, Коломия, Станиславів, Буковина. В тім характері бере участь в битві біля Раранча (на півн. сх. від Черновець) 23 серпня 1914, оісля в першій і другій битві під

Львовом. Якийсь час був він начальником організаційного і вишкольного відділу міністерства війни у Відні, потому шефом генерального штабу 29 дивізії, опісля шефом ген. штабу 2-го корпусу.

Від лютого 1919 р. служить ген. Ціріц в армії Західної України як шеф генерального штабу і як товарищ військового секретаря (міністра). Ше зі Станиславова вислав його Уряд Західної України за кордон в різних військових справах. На днях ген. Ціріц вовернув і знов обняв уряд шефа генерального штабу Галицької Армії.

Генерал-четар Ціріц визначається незрівнаною солідністю в виконуванню всякої праці. Його велика робучість може бути взірцем для кожного старшини й жовніра. Великий такт в поведенню з людьми, точність, висока фахова освіта, признані загально фахові здібности й сильне почуття обовязку супроти Рідного Краю — це основні

риси цього шефа ген. штабу нашої
Армії, якого може нам позавидува-
ти кожда європейська армія З ве-
ликим довірям дивимося на дальшу
працю генерала Ціріці для добра
України, його Рідного Краю.

ДМИТРО ВІТОВСЬКИЙ

ПОЛКОВНИК УСС.

* 1884 † 1919

* Щирий, глибокий жаль стиснув кожде українське серце на вістку про трагічну смерть полковника Галицької Армії Дмитра Вітовського.

Вітовський походив зпід селянської стріхи. Родився в 1884 р. в селі Медусі коло Галича. Гімназію кінчив у Станиславові, а празничий виділ у Львові. Народній праці посвятив вже змалку, на шкільній лавці, всі свої сили, на становищі витревав ціле своє життя і на становищі постигла Його нечайно трагічна смерть.

Аж до смерти була Йому доля прихильна: Він скоро вибивався понад гурт своїх товаришів: і в гімна-

зії як організатор тайних освітніх кружків та в університеті як народній діяч і борець за український університет у Львові в р. 1910. Особливу увагу звертає на себе гарними ідейними промовами і талановитими літературними пробами. До його подвигів з цього часу належить зорганізована ним утеча месника кривд українського народу в Галичині, Мирослава Січинського зі станиславівської тюрми, переведена так справно, що до розлуки довела патентованих австрійсько-польських поліцистів. Хмара тайних агентів шукала Мирослава, який убив намісника Галичини, польського графа Потоцького в його урядовім помешканні, по всім краю тайскріз за гранцею, коли він тимчасом спокійненько жив укритий Вітовським.

Покійний брав також участь в політично-партійнім життю як член української радикальної партії (гал.). Однак на урядовім становищі був

зовсім безпартійним і звертав увагу виключно на особисту чесність, робучість і здібність урядовців.

З вибухом світової війни в серпні 1914 р., стає Вітовський на поклик Української Боевої Управи до організації Українського Легіону, теперішніх Українських Січових Стрільців. Як перший сотник відходить в поле і бере участь у всіх безчисленних боях, які широко вславили наше стрілецтво. Неначе в нагороду за свій важний військовий труд мав Він те рідке щастє, якого завидував йому не один високий вождь, що довелося здобути йому в 1915 р. своє рідне село Медуху і Галич.

Дальші службові призначення (комісар УСС. на Волині, командант міста Жмеринки), високі військові відзначення і численні милі згадки в стрілецькій літературі є доказом, як високо його цінили військові влади і як щиро його любило січове товариство.

Під час розпаду австро-угорської

монархії вспів Вітовський з'явитися у Львові — „на відпустці“. Він почув, що прийшов час на велике діло висвободження Галицької України. В столиці Галичини, під боком високої австрійської генераліції і польського уряду скоро організує перекидання влади і роздає клич до бою за самостійність України по всім краю. Дня 1. листопада 1918 займають українські війська Львів, а отаман Вітовський стає першим укр. командантом столиці. Поляки, заскочені швидкістю ділання з боку Українців, не погодилися з довершеним станом річей і почали вуличні бої. Вітовський довго відбивався. Після став Покійний держ. секретарем військових справ.

Вкінці галицьке правительство поручило йому вельми почетне, але дуже відповідальне завдання військового делегата до комісії для перемиря з Поляками в Парижі.

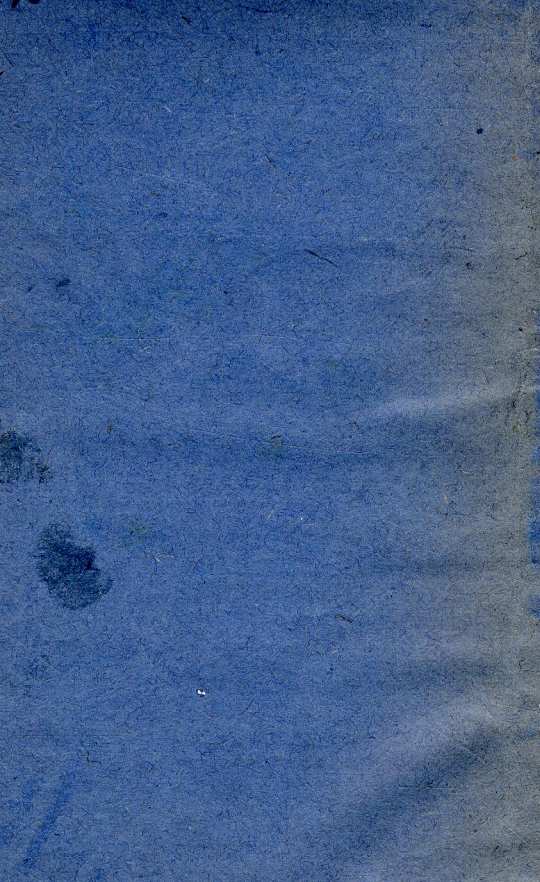
Про його діяльність на тім становищі ми тут поки-що мало зна-

емо. Воно було одначе дуже утруднене головню тому, що від нас відвернулося воєнне щастя.

По видачі Антантою Східної Галичини Полякам уважав Вітовський свою місію в Парижі покінченою і виїхав на Німеччину, а звідтам літаком з Бреславля на Україну. Під Дзерговіцями на Шлеську, на Німецько-польській границі впав Його літак, пострілений польською граничною сторожею і погребав дорогоцінне, молоде життя Вітовського разом з 7-ми товаришами подорожі.

Вітовський посвятив усе своє життя для України і згинув як вірний її Син, як гине жовнір на становищі. Доля, яка химерила з Ним усе життя, яка з мужицького сина зробила Його міністром, схимерила з Ним і по смерті; офіційальне богослуження за Його душу відбулося в теперішній столиці України — у польсьлім костелі! А він усе життя боровся проти Польскі і латинства!

РЛ2046

ЖИТТЕПИСИ

